

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 20

Indhold

- **MARK**
- God sommer
- Etablering af vinterraps
- **REGLER OG TILSKUD**
- Brakmarker må slås fra 1. august
- Obligatoriske målrettede efterafgrøder
- Høringsbreve vedrørende arealkontrol
- Ansøgningsrunden for tilsagn til "Pleje af græs- og naturarealer" er åbnet

MARK

God sommer

Høsten nærmer sig og TILVÆKST Salgsafgrøder holder en lille pause. Vi vender tilbage igen i august. Med ønsket om en god sommer til jer alle, hvad enten tiden skal gå med ferie, klargøring til høst, lugning af flyvehavre, en kombination eller andre gøremål.

Landbrugsstyrelsen udsender høringsbreve d. 13. juli, læs mere om dette i artiklen "**høringsbreve vedrørende kontrol**". Det forventes ikke, at vi får besked om eventuelle høringsbreve, så hvis du har brug for hjælp, skal du sørge for at kontakte os.

Har du brug for at tale med en rådgiver kan vi kontaktes på 7021 2040, også selvom din normale rådgiver skulle være optaget eller på ferie.

Etablering af vinterraps

Af planterådgiverne Niels Holmgaard og Jens Peder Pedersen

Gør dig umage når du etablerer vinterraps i en travl tid. Rapsen tåler ikke modgang i de tidlige vækstfaser, så træk på din rådgiver, hvis du får brug for sparring.

Fokus på såbedet

Vinterraps bør sås mellem 5. og 20. august, senere etablering kan også lykkes, hvis såbedet er fantastisk, og vejret efterfølgende er med afgrøden – men vi anbefaler, at man er færdig den 20. Målet er 30-40 veletablerede rapsplanter med god størrelse i efteråret – 8-10 blade og minimum rodtykkelse som en blyant. Husk - det er muligt at bremse væksten i en veletableret mark, men næsten umuligt at fremme væksten i en sent sået mark.

Vinterraps kan etableres på mange måder med succes. Såbedet skal være løst nok til effektiv rodudvikling, men også holde tilstrækkeligt på fugten og ikke udtørre. Frøene skal placeres i ca. 2 cm dybde, og man bør tilstræbe et plantetal på 30-40 planter pr. m². Ved valg af udsædsmængde skal man se på såbedet og etableringsmetode. Pløjefri etablering i et tørt såbed med mange afgrøderester, vil give lavere spireprocent end etablering i et pløjet og pakket såbed. Ved

pløjefri etablering skal der være nedvisnet før såning, og øget fokus på frøplacering.

Gødning

Vinterraps må ikke mangle næring om efteråret, og vi anbefaler at tildele handelsgødning ved såning eller nedfælde gylle inden såning. Raps har normalt et behov på ca. 40-60 kg N/ha udnyttet om efteråret. Grundet tørken i maj-juni i år, kan der på nogle arealer være et overskud af kvælstof som rapsen kan udnytte. På uvandet jord anbefaler vi at tildele 20-30 kg N/ha ved såning og vurdere vækst og restbehov i september.

Billede 1 Når vinterrapsen mangler kvælstof i efteråret, får bladene et lilla skær. Det bliver først synligt på de ældste blade (foto: Niels Holmgaard, SAGRO).

Ukrudt

Rene marker er forudsætningen for et topudbytte, og ukrudtsstrategien lægges før der sås, og tilpasses ukrudtsarterne i marken. Skal man køre Clomazon, Clomazon og Belkar eller kun Belkar?

Vi anbefaler, at ukrudtsbekæmpelsen startes med 0,2-0,25 l/ha Centium 36 CS (max 0,2 på let sandjord) eller andet clomazon-holdigt middel, lige efter og senest 3 dage efter såning. Særligt på arealer, hvor der er udfordringer med enårigt rapgræs, hyrdetaske, fuglegræs og ærenpris. Disse arter giver ofte udfordringer, når der satses på en strategi kun med Belkar og Kerb. Udfordringerne kan blive rigtig store, hvis vejret umuliggør bekæmpelse med Belkar og Kerb i løbet af efterår og vinter.

Er marken normalt farbar i efterår og vinter og fri for resistent fuglegræs og rapgræs kan Clomazon undlades. Belkar kan tidligst benyttes når rapsen har 3 blade, og tildeles enten som split eller på én gang. Ukrudt efterår og vækstregulering vender vi tilbage til i et senere nummer.

Skadedyr

Ny fremspiret raps er meget følsom og angreb af rapsjordlopper bør tjekkes dagligt. Udsæden er ikke bejdset mere og rapsjordloppernes gnav hæmmer rapsens udvikling. På få dage kan jordlopper udtynde en mark, så den skal sås om. Skadestærsklen for voksne jordlopper er 5 % bortgnavet bladareal ved kimbladsstadiet og 10 % frem til rapsen har 4 løvblade. Rapsjordlopper kan f.eks. behandles med 0,2 l/ha Mavrik. Sneglebekæmpelse starter ved såning inden de æder afgrøden. Vi anbefaler at sprede 3-5 kg sneglepiller pr. ha. i hele marken ved pløjefri etablering, og langs læhegn, skel m.m. når der sås i pløjet jord – husk at tjekke marken jævnligt om pillerne forsvinder, i så fald skal der spredes flere. Vi har desværre set måger nærmest rydde marker for sneglepiller. Vær opmærksom, på dette især hvis der spredes sneglepiller ved såning. Sneglepiller skal registreres i sprøjtejournalen.

Billede 2 Vinterraps med 2-4 blade, hvor rapsjordlopper har gnavet i bladene over skadestærkslen (Foto: SAGRO).

Rådgivning

Den gode plan betaler sig i rapsen, og det er et oplagt sted at trække på sin rådgiver. Rapsens første tid er også en periode med travlhed, høst, efterafgrøder, halm m.m. Tag fat i din rådgiver nu og aftal at få tilset dine marker et par gange efter såning, det er en effektiv og billig forsikring mod at komme for sent. Rapsen skal nok betale!

REGLER OG TILSKUD

Brakmarker må slås fra 1. august

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Slåningsforbuddet på brakmarker ophører 1. august. Indtil da er det kun tilladt at slå markerne hvis

- der er risiko for krydsbestøvning mellem dine brakmarker og nabomarker med dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgplanter og bederoer.
- der er behov for at bekæmpe forskellige uønskede plantearter, dvs. flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder eller tidsler. Tag gerne billede af ukrudtsarterne inden du slår dem.
- du har anlagt vildt- eller bivenlige tiltag på brakmarken, eksempelvis kortklippede vildtstriber.

Det er ikke tilladt at slå hele marker i forbudsperioden, kun det areal, hvor der fx er ukrudtsarter. Det afslåede materiale må ikke fjernes fra brakmarken. Hvis marken er tilmeldt med forårsslåning og er slået i april, er forpligtigelsen opfyldt. Du kan se i dit fællesskema hvilken type brak marken er tilmeldt.

Brakmarker med sommerslåning skal slås af mindste én gang i perioden fra 1. august til 25. oktober. Opfyldelsen af aktivitetskravet kontrolleres med satellit. Marker som satellitten ikke kan se opfylder kravet senest d. 11. oktober vil modtage et høringsbrev, som besvares ved at fotodokumentere at marken er slået senest d. 25. oktober.

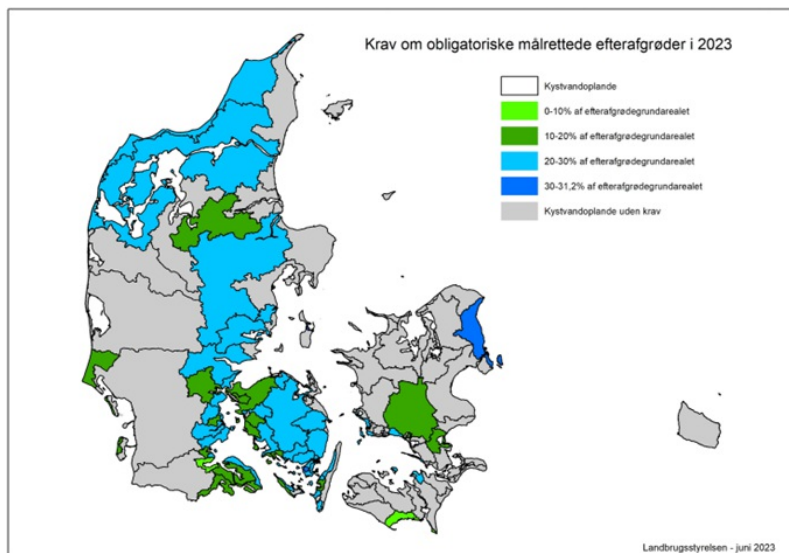
Obligatoriske målrettede efterafgrøder

Af planterådgiver Peter Siebert

Landbrugsstyrelsen har udsendt det endelige krav til obligatoriske målrettede efterafgrøder. Landbrugsstyrelsen opdaterer automatisk kravet i Gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, og der udsendes ingen notifikation om ændringen til dig eller din planterådgiver. Hvis du er blevet ramt af et ekstra obligatorisk krav, medregnes det i første omgang automatisk i Gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, som et N-kvote træk i den kommende planperiode. De obligatoriske målrettede efterafgrøder omregnes til et N-kvote træk på enten 93 eller 150 kg N/ha manglende efterafgrøder. Størrelsen på N-kvote trækket afhænger af, hvorvidt du bruger under eller over 80 kg N/ha i husdyrgødning. For langt de fleste læsere af dette nyhedsbrev vil det altså være det store N-kvote træk.

På nedenstående kort kan du se hvilke områder som er blevet ramt af et obligatorisk krav til målrettede efterafgrøder. Hvis du er beliggende i et af de ramte områder, bør du aftale nærmere med din planterådgiver og få afklaret, hvor stort

dit krav er. Ændringer til efterafgrødeplanen skal indsendes inden den 10. september 2023.

Figur 1 Kort over krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder i 2023. (kilde: Landbrugsstyrelsen)

Høringsbreve vedrørende arealkontrol

Af planterådgiver Peter Siebert

Landbrugsstyrelsen udsender høringsbreve den 13. juli 2023 efter administrativ satellitkontrol.

Satellitkontrollen fra Landbrugsstyrelsen er i år blevet udvidet. Tidligere har satellitkontrollen kun været brugt i kontrollen af, hvor vidt græsarealer har opfyldt støttebetingelserne med for eksempel afgræsning, slæt eller afpudsning. Det har tidligere givet anledning til, at enkelte har modtaget et høringsbrev i oktober måned, hvor den hidtidige satellitkontrol har været udført. I år udvides satellitkontrollen til også at omfatte en kontrol af nedenstående punkter

- Kontrol af ansøgningsgrundlag
 - Korrekt anmeldelse af afgrøde
 - Ikke-støtteberettiget arealanvendelse
 - Permanente ikke-støtteberettigede arealer
- Kontrol af støttebetingelser
 - Aktivitetskravet for grundbetaling
 - Pløjeforbud på marker ansøgt med bio-ordningerne miljø- og klimavenligt græs, biodiversitet og bæredygtighed eller ekstensivering med slæt

Der hvor vi fornemmer at der kan komme flest høringsbreve, er hvis der er blevet ændret afgrøde i marken og det ikke er blevet tilrettet i fællesskemaet inden ændringsfristen den 23. maj.

Det betyder at har du ændret afgrøde i en mark, eller i en del af marken, så kan du forvente at modtage et høringsbrev fra Landbrugsstyrelsen.

Høringsbrevet fra satellitkontrol sendes forventeligt ud den 13. juli 2023 og der er som udgangspunkt en høringsfrist på 14 dage, med mulighed for en udsættelse på yderligere 7 dage.

Generelt er der ligesom i alle andre typer af kontrol to udfald, enten er du enig i kontrollens resultat og ellers er du uenig. Afhængig af udfaldet er der to muligheder.

Hvis du er enig i kontrolresultatet

- Afgrødekoden tilrettes i fællesskemaet til den rigtige afgrødekode ifølge satellitkontrollen, så de faktiske forhold og fællesskemaet stemmer.

Hvis du er uenig i kontrolresultatet

- Der skal indsendes billeder gennem Landbrugsstyrelsens App kaldet "Landbrugsstyrelsen". Billederne skal tages igennem Landbrugsstyrelsens App, da der bliver tilknyttet en lokation på, hvor billedet er taget, og i hvilken retning billedet er taget i.

I begge ovenstående tilfælde bør du hurtigst muligt efter modtagelsen af høringsbrevet afklare med din planterådgiver om, hvem der gør hvad.

Timing for udsendelsen af høringsbrevene den 13. juli ligger meget uheldigt i en periode, hvor der normalt afholdes meget ferie. Derfor kan din planterådgiver være på ferie i perioden for høringssvar, og du vil få hjælp af en anden planterådgiver.

Hvis du selv ønsker at tage billeder igennem Landbrugsstyrelsen App så kan du finde vejledninger og mere information om Landbrugsstyrelsen App på dette link: <https://lbst.dk/landbrug/satellitbaseret-kontrol/landbrugsstyrelsens-app>

Ansøgningsrunden for tilsagn til "Pleje af græs- og naturarealer" er åbnet

Af miljø- og naturrådgiver Michael Illum Hansen og planterådgiver Peter Siebert

Har du ekstensive arealer eller §3 arealer som du bruger til afgræsning eller slæt, så bør du undersøge muligheden for et tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Tilsagnet kan give en støtte på 850-2600 kr./ha afhængig af hvordan forpligtelser og grundbetaling kombineres.

Efter gødskningsforbuddet på §3 arealer er det oplagt at søge nye muligheder for at få udnyttet §3 arealerne bedst muligt. Nedenstående tilsagn har nogle forpligtelser, som skal efterfølges, men det giver også en ekstra støtte. For mange vil det være forpligtelser, som til en vis grad alligevel bliver efterfulgt i praksis i dag. Der kan søges til mange ekstensive arealer, men for mange af læserne til dette nyhedsbrev er det måske §3 arealerne, som er de mest oplagte arealer at undersøge mulighederne på.

Du kan lige nu søge tilskud til at pleje værdifulde græs- og naturarealer med årlig afgræsning eller slæt. Naturværdien på græs- og naturarealer bevares og fremmes med ekstensiv drift, og derfor kan der opnås et tilskud dertil. Ansøgningsfristen er den 28. September.

Den femårige tilsagnsordning "Pleje af græs- og naturarealer med afgræsning eller slæt", almindeligvis kaldet PLG-tilsagn, kan søges til ekstensiv drift af værdifulde græs- og naturarealer. Ansøgningsrunden åbner den 3. juli for nye tilsagn og løber frem til den 28. september 2023. Får du tilsagn til de ansøgte arealer, skal tilsagnets forpligtelser overholdes i alle de fem år tilsagnet løber.

Nyt fra 2023

Der er fra 2023 kommet mere fleksibilitet i ordningen, som tilgodeser en mere ekstensiv drift af græs- og naturarealer. Fleksibiliteten øges fra 10 % til 20 %, og der kan nu være delarealer på op til 1 ha store (og op til 20 % af marken), hvor der er lempede krav i forhold til forpligtelserne. Om disse delarealer skal indtegnes i fællesskemaet, afhænger af om der søges grundbetaling eller ej. Derudover er definitionen af afgræsning med forpligtigelse til synlig afgræsset i kombination med grundbetaling blevet ændret. Tidligere har definitionen været, at 50 % af arealet skulle være synlig afgræsset til en plantehøjde på under 40 cm. Fra 2023 er plantehøjde kravet udgået, således arealet nu kun skal være synlig afgræsset.

Aktivitetskravet for grundbetalingen, anses som opfyldt, når plejekravet på PLG-tilsagnet er opfyldt.

Hvor meget kan du få i tilskud?

Tilskuddet kan kombineres med grundbetaling og i nedenstående tabel kan du se de forventede tilskudssatser.

Tabel 2 Forventelige tilskudssatser til pleje af græs- og naturarealer tilsagn i kombination med og uden grundbetaling. (Kilde: Vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2023)

	Type 68 Uden kombination med grundbetaling	Type 69 Kombination med grundbetaling
Afgræsning	2.600 kr. pr. ha	1.650 kr. pr. ha
Slæt	1.050 kr. pr. ha	850 kr. pr. ha

Hvilke arealer kan der søges nyt tilsagn til?

Ét eller flere af nedenstående kriterier skal være opfyldt for, at arealet kan opnå et tilsagn til pleje af græs- og naturarealer

- Mindst 50 % af marken ligger inden for et særlig udpeget Natura 2000-areal til pleje
- Mindst 0,10 ha af marken har HNV på 5 eller derover.
- Mindst 50 % af marken ligger inden for et Natura 2000-område, og hvor mindst 90 % af arealet er en gentegning af græsningstilsagn (type 9, 66 eller 67).
- Mindst 50 % af marken er en del af et vådområdeprojekt, et lavbundsprojekt eller et projekt om forberedelse til afgræsning.

Forpligtigelser

Hovedbetingelsen i ordningen er, at arealerne hvert år plejes med enten afgræsning eller slæt.

Afgræsning:

- Synligt afgræsset
 - Mindst 50 % af plantedækket tydeligt afbidt den 15. September
- Fast græsningstryk
 - Der skal i perioden 1. juli til 31. august gå mindst 0,3 storkreatur pr. ha

Hvis du søger grundbetaling, kan du som udgangspunkt kun vælge "synligt afgræsset"

Slæt:

- Der skal hvert år i perioden den 21. juni til den 15. September tages mindst et slæt på arealerne. Det afslåede plantemateriale skal fjernes fra arealet.

Generelle betingelser

- Du skal drive arealet som ejer eller forpagter.
- Afgræsning skal ske med husdyr, som er heste eller drøvtyggere.
- Du må ikke tilskuds fodre dine dyr på arealet. Dog må du gerne fodre kalve i kalveskjul og bruge halm til at sikre et tørt leje. Derudover er det også tilladt at give mineraler og bruge håndfodring som lokkemiddel.
- Du må hverken gøde, sprøjte eller omlægge tilsagnsarealet.

Hvis du vil høre mere om ordningen, kan du kontakte din planteavlsrådgiver eller kontakte miljø- og naturrådgiver Michael Illum Hansen på 96 29 66 44 / mhh@sagro.dk eller naturrådgiver Nicolai Smed Kjær på 76 60 21 85 / nsk@sagro.dk